

KATEŘINA CHROMKOVÁ, MARIE BAREŠOVÁ / 27. 9. 2019

Miloš byl takovej můj důvěrník... Rozhovor s Hanou Brejchovou o filmu *Lásky jedné plavovlásky*

Hana Brejchová se narodila v roce 1946 v Praze. Když jí bylo sedmnáct let, obsadil ji Miloš Forman do hlavní role svého druhého celovečerního filmu *Lásky jedné plavovlásky*, který měl světovou premiéru v roce 1965 v hlavní soutěži benátského filmového festivalu. Po úspěchu filmu dostala nabídky hrát ve dvou zahraničních produkcích. Nikdy nechtěla studovat herectví, přesto se objevila ve více než třech desítkách rolí, mimo jiné v *Amadeovi*. V rozhovoru pro Národní filmový archiv vzpomínala zejména na svůj vztah k Formanovi, jehož nekompromisní režijní metoda a způsob vedení neherců jí pomohly autenticky interpretovat postavu naivní Anduly.

Role Anduly ve filmu *Lásky jedné plavovlásky* (1965) byla vaše první filmová zkušenost. Jaká k ní vedla cesta?

Nebyla zas tak složitá, protože Miloš Forman byl můj švagr a obrovské kamarád. Od jedenácti let jsem se mu svěřovala s láskama, s problémama, prostě se vším. Byl takovej můj důvěrník. Nikdy neřekl, že nemá čas. Vždycky mně udělal kávu a choval se ke mně, jako kdybych byla dospělá, což mně hrozně imponovalo. Takže jsem se vždycky vyplakala a šla jsem pryč. A netušila jsem, že si některý věci začal sepisovat.

Když mi bylo sedmnáct, to už jsem chodila na gymnázium, zase jsem k němu jednou tak přišla. Přinesla jsem borůvky, který Miloš miloval. Zalil si je smetanou, vychutnával si je, a tehdy se mě zeptal, jestli bych si nechtěla natočit film. Já jsem na to suverénně řekla: „No proč ne?“ Na kamerových zkouškách byl jen Láďa Pucholt a já, viděli jsme

se tam poprvé. Láďa pořád něco prováděl, byl takovej uličník. Udělali jsme krátkej shot. Miloš mi říkal: „Hele, jde o to, řekni si to svejma slovama.“ Asi za měsíc a půl mi volal, že se bude točit.

Anduliny kamarádky se záložáky (zleva Jiří Hrubý, Jana Nováková, Vladimír Menšík a Marie Salačová)

Neměla jste žádnou hereckou průpravu. Jak vás Miloš Forman připravoval na natáčení?

Scénář jsem nečetla, nevěděla jsem o ničem. Miloš po mně nechtěl nic, což pro mě byla výhoda. V kostce mi řekl, o co jde. Vůbec nemluvil o nahatejch scénách. To vás upozorňuju. Vždycky mě vedl od scény ke scéně. Říkal: „Hani, teď budeme točit to, to, to, zkus si to říct svejma slovama...“ Vysvětlil mně situaci a nikdy to nebyl žádněj malér.

Točili jsme hlavně ve Zruči, kde jsem bydlela na internátu s holkama z té fabriky. Říkala jsem si, že když mám být jednou z nich, tak s nimi chci bydlet. Chtěla jsem vidět, jak žijí, slyšet, jak mluví. Miloš z toho byl nadšenej.

V Praze se točila závěrečná scéna s rodiči. Miloš potřeboval slzy, přišel za mnou a byl takovej ostřejší. Klekla jsem si v tom kombiňátku a on najednou říká: „A nemám tě

rád.“ V tu ránu se mi spustily slzy jak hrachy. Žádný slova tam nebyly, jenom poslouchám, a tím končily *Lásky*.

Setkání s klavíristou Mílou (Vladimír Pucholt)

Zmínila jste scénu, ve které jste s vaším hereckým partnerem Vladimírem Pucholtem v hotelovém pokoji...

Když mělo dojít na ty nahý scény, vzal si mě Miloš stranou a řekl mi, že budu točit v kombiné. Mně hned začaly téct slzičky. Ale Miloš říkal: „Neboj se, nebude vidět nic.“ Tak jsem mu to odkývala, protože jsem mu věřila. Byla jsem v kombiňátku a najednou Miloš říká: „Haničko, mně by se hodilo, kdybys dala to kombiné dolů.“ Takže jsem natočila jednu scénu v podprsence a v kalhotkách a najednou Miloš říká přísně: „Hani, všechno dolů.“ Začala jsem hrozně plakat a on ten pláč nezastavoval. Říkal: „To je dobrý, ať brečí.“ Nikde mi nebylo vidět prsa, klín, spíš byla vidět ta nahota. Točilo se tak, že Miloš s Mirkem Ondříčkem byli na skříní, aby měli pohled dolů na nás, jak mi Láďa leží v klíně. A Láďa chtěl zvednout hlavu, že se na mě podívá, jenomže já jsem si uvědomila, že na tý skříní je Miloš a Ondříček a řekla jsem: „Ne!“ A Miloš to tam nechal.

Scéna točená ze skříně

Prozradila jste, že si Forman některá vaše vyprávění zapisoval. Překvapilo vás, když potom chtěl, abyste opakovala vaše vlastní zážitky?

Ano, on říkal: „Pamatuješ, jak jsi mi vyprávěla, jak tě ten kluk nechal a jak chtěl po tobě ten prstýnek? Řekni to! Svejma slova, řekni to, jak to cejtíš.“ To bylo v tom pokoji, jak tam vtrhne ten kluk a začne: „Vrať mi prstýnek!“ A já na něj hystericky křičím: „Seš odpornej, hnusnej!“ Nebo scéna s myslivcem, jak mu pověsím tu kravatu. To bylo taky z mého života.

Kdy jste *Lásky jedné plavovlásky* viděla poprvé?

Film jsem ještě neviděla, když Miloš volal, že jedeme do Benátek! Já jsem neměla ani co na sebe, tak jsme spolu jeli na Barrandov, kde mi půjčili kostýmek a dvoje večerní šaty. Na festival s námi jel ještě Jára Papoušek a profesor A. M. Brousil. Miloš se strašně bál letadel, takže jsme cestovali vlakem. Benátky mě uchvátily, uchvátilo mě moře. Nikdy jsem nikde nebyla. Pořád jsem brečela, protože to pro mě byl ohromnej zážitek. Bydleli jsme na Lidu kousek od kina, kde se promítalo. Měla jsem krásný apartmá s postelí pro deset lidí, v koupelně málem zlatý kohoutky. No nádhera. Samozřejmě mně všude dávali květiny, těch jsem měla plný náruče.

Při promítání chtěl Miloš sedět vzadu, aby měl lidi před sebou a mohl sledovat jejich reakci. Koukala jsem se na film, a když jsem se tam objevila nahá, tak to pro mě byl šok! Úplně jsem zapadala do křesla. Po skončení za mnou přišla herečka Alida Valliová. Já jsem samozřejmě uměla jen česky, ale Miloš překládal: „Haničko, ona ti chce poděkovat za nádhernej film.“ Přinesla mi obrovskou kytici rudejch růží. Já jsem se úplně zbláznila. Začala jsem rvát a vrhla jsem se na Miloše, který měl sněhobílou košili, a tenkrát se malovaly linky, a jak jsem brečela, tak jsem mu tu košili umazala.

Andula na cestě do Prahy

Následovaly ještě další zahraniční cesty?

Já jsem byla s Milošem v Benátkách, pak jsme projeli Německo: Mnichov, Kolín a myslím Dortmund. Miloš už měl takovou tendenci, to bylo v roce šedesát šest, šedesát sedm, jet do Paříže a do té Ameriky. Takže ho zastoupil pan režisér Klos, který dostal Oscara za film *Obchod na korze*, a já jsem jezdila s ním. Takže jsem projela celej sever, Švédsko, Finsko, Dánsko, Holandsko a tak dál.

Jezdila jsem dlouho, až do jednadvaceti let, pořád jsem cestovala. Pro mě to bylo zajímavý, protože jsem poznala kus světa. A lidi. Poznala jsem spoustu hereckejch osobností, slavný architekty... Začala jsem si nesmírně vážit toho, že mám tuhle možnost. Představovali se mi lidi, kteří něco znamenali. Nebo v Benátkách bylo

vyhlášení ceny za hereckej výkon. První byla Girardotová, já byla třetí a můj vzor Claudia Cardinalová byla čtvrtá! Na což já byla hrozně pyšná!

Po natáčení jste se vrátila zpět na gymnázium. Čím jste chtěla být?

Nikdy mě nenapadlo, že bych studovala herectví. Vždycky jsem toužila stát se dětskou lékařkou. Na gympl jsem šla z toho důvodu, abych vystudovala medicínu. A Láďa Pucholt ji vlastně studoval, takže to byl takovej paradox. Ty cesty vedly všelijak...

Scéna s Mílovými rodiči (Josef Šebánek a Milada Ježková)

Po úspěchu *Lásek* jste dostala role ve dvou zahraničních produkcích. První z nich byl film Jože Pogačnika, který se točil v Jugoslávii.

Režisér si mě vybral poté, co viděl v Benátkách *Lásky*. Ve filmu *Zámečtí býci* šlo o partu kluků, kteří byli ve výchovném táboře. Ředitel toho pastáku měl neteř a tu jsem hrála já. Takže já Češka, ostrej kluk Danny byl z Beogradu (herec Milutin Mićović – pozn. red.) a hodnýho kluka hrál Makedonec Kole Angelovski. Každěj jiná řeč, ale mně to bylo jedno, protože jsem se s nimi domluvila. Docházelo k takovejm krásnejm situacím. Třeba přišel produkční, říkal nám instrukce na další den a já to měla překládat! Točilo se v Lublani, ale ještě před natáčením mi zaplatili měsíc v Dubrovniku, abych poznala Jugoslávii.

Ať jsem točila, nebo netočila, měla jsem úplně super podmínky. Za *Lásky* jsem dostala sto šedesát korun na den, takže za celej film nějakých pět tisíc. A to ještě Miloš prosadil, že mně dali příplatky za ty nahatý scény. Pět set korun. V Jugoslávii to bylo asi sedmdesát tisíc a ještě obrovský diety, který jsem ani neutratila.

Ze závěru filmu

Ten druhý projekt byla francouzská produkce.

To byla taky shoda okolností. My jsme točili takovej film o študácích (*Těch několik dnů...* – pozn. red.), nočky se dělaly, dvanáctky. Můj brácha, který byl v pubertě, tam chtěl jet se mnou. Tak jsem ho dala do komparzu a jednu noc na tom natáčení najednou říká: „Hele, Hani, támhle jde Delon!“ A já říkám: „Kde by se tady vzal ve tři hodiny Delon?“ Podívala jsem se a uviděla ho s režisérem Ciampim. Ten nás představil a dostala jsem nabídku, abych točila tři měsíce v Paříži a tři měsíce v Itálii. Hlavní roli ve filmu s Delonem. Zase super podmínky, jenomže já jsem to tenkrát odmítla, protože jsem byla v jiným stavu.

S Milošem Formanem jste spolupracovala znovu, když přijel do Československa točit *Amadea*. Byla to odlišná zkušenost?

Miloš se ke mně vždycky choval hrozně hezky. Když emigroval, tak jsme si psali, já mám dodnes schovaný jeho dopisy. Nikdy to nebylo na stroji, ani na počítači, ale vlastní rukou a foneticky psaný. Ty dopisy jsou nádherný. Takže když přijel do Prahy dělat *Amadea*, kontaktovala mě produkce, že Miloš by byl rád, kdybych tam byla. Úplně jiná produkce, Američani, chodili jsme na obědy do Savarinu, takže zase nověj zážitek.

Nejkrásnější věk (1968)

Přestože jste herectví studovat nechtěla, objevila jste se potom v řadě dalších rolí. Na kterou ještě ráda vzpomínáte?

Můj druhý film byl *Nejkrásnější věk*, ten jsem si užila hlavně proto, že Járu Papouška jsem znala, takže mně to nepřišlo tak cizí. Potom jsem točila filmy, ve kterých hráli kamarádi. Když byla dobrá parta, tak jsem roli vzala, jako zavzpomínání na ty časy, ale nechtěla jsem se tomu věnovat, pro mě byla prvořadá rodina. Ale neměla jsem natáčení, který by nebylo hezký.

Zvukový záznam needitovaného rozhovoru a jeho transkript jsou badatelům k dispozici ve Sbírce zvukových záznamů NFA.